

Glossariy

1.3. Biologik sistemalarning tuzilish darajalari

1. **Biologik sistema** — o‘zaro bog‘langan tirik qismlardan tashkil topgan yaxlit tizim.
2. **Molekulyar daraja** — biologik moddalarning molekular darajasida tashkil topishi.
3. **Hujayra** — tirik organizmlarning eng kichik tuzilish va funksional birligi.
4. **Hujayraviy daraja** — hayot jarayonlari hujayra darajasida kechadigan bosqich.
5. **To‘qima** — tuzilishi va vazifasi o‘xshash hujayralar majmui.
6. **Organ** — bir nechta to‘qimalardan tashkil topgan va ma’lum vazifani bajaruvchi tuzilma.
7. **Organlar sistemasi** — umumiy vazifani bajaruvchi organlar majmui.
8. **Organizm** — mustaqil hayot kechiruvchi tirik mavjudot.
9. **Populyatsiya** — bir turga mansub, ma’lum hududda yashovchi organizmlar guruhi.
10. **Tur** — kelib chiqishi bir xil bo‘lgan, o‘zaro erkin ko‘payadigan organizmlar majmui.
11. **Biotsenoz** — bir hududda yashovchi turli populyatsiyalar majmui.
12. **Ekotizim** — tirik organizmlar va ularning yashash muhiti majmui.
13. **Biogeotsenoz** — ma’lum hududdagi tirik va noorganik tabiatning o‘zaro bog‘langan tizimi.
14. **Biosfera** — Yer yuzidagi barcha tirik organizmlar va ularning yashash muhiti majmui.
15. **Organizm darajasi** — hayot jarayonlari butun organizm miqyosida kechadigan bosqich.

16. **Populyatsion-tur darajasi** — populyatsiya va tur doirasida kechadigan biologik jarayonlar.
17. **Ekologik daraja** — tirik organizmlar va muhit o‘rtasidagi munosabatlar darajasi.
18. **Genetik daraja** — irsiy axborot saqlanishi va uzatilishini o‘rganadigan daraja.
19. **Moddalar almashinuvi** — organizmda kechadigan kimyoviy jarayonlar majmui.
20. **Energiya almashinuvi** — biologik sistemalarda energiyaning olinishi, o‘zgarishi va sarflanishi jarayoni.